

1998-11-01

อดีต ปัจจุบัน อนาคต : ขอลประ เพลิน ย้อนอดีต เปรียบเทียบกับปัจจุบัน

สุรพล สุตารา

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

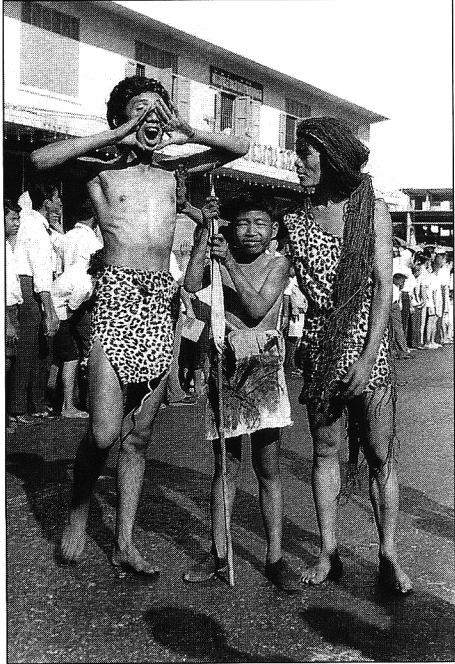
สุตารา, สุรพล (1998) "อดีต ปัจจุบัน อนาคต : ขอลประ เพลิน ย้อนอดีต เปรียบเทียบกับปัจจุบัน," *Jamjuree Journal*: Vol. 2: Iss. 3, Article 27.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree/vol2/iss3/27>

This News Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Jamjuree Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

บอกลประเพณี

ย้อนอดีตเปรียบเทียบกับปัจจุบัน

“สมัยคุณป้าและคุณลุง”

ภาพโดย : ชูศักดิ์ ริมธีรกุล
ประธานถ่ายรูปและภาพยนตร์ ปี ๒๕๐๒
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาฯ

เื้อเพื่อภาพเก่าโดย
รศ. วรนนท์ อักษรพงศ์
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ

ฟุตบอลประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์ เป็นการแข่งขันและจัดกระบวนเชียร์ของทั้งสองมหาวิทยาลัยที่กลายเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นประจำปีของไทยไปแล้วในเดือนธันวาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในกรุงเทพมหานครจะถือเอาว่าจะต้องมีการแข่งขันนี้ทุกปีไป ทั้งๆ ที่การเริ่มต้นนั้นเป็นการนัดเตะฟุตบอลแข่งขันกันระหว่างนักกีฬาทั้งสองมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นการสมานสามัคคี ต่อมาได้มีการพัฒนาการด้านการเชียร์เข้ามาพ่วงเสริมอย่างมโหฬาร จนระยะหลังกลายเป็นวันสำคัญที่ผู้คนต้องแย่งกันไปดู เป็นเรื่องที่ทำให้เกิดบรรยากาศสนุกสนานกันไปทั่วเมือง

เพื่อให้คนรุ่นใหม่ที่ไม่มีโอกาสได้เห็น ว่าเคยมีอะไรกันมาบ้าง จึงขอเล่าพอเป็นแนวคิด เริ่มตั้งแต่เข้าตรู่ทั้งสองสถาบันมักจะร่วมกันจัดฉายภาพยนตร์เป็นพิเศษ ณ โรงภาพยนตร์ใหญ่ๆ โดยมีการบรรเลงดนตรีของวงดนตรีทั้งสองมหาวิทยาลัยก่อนการฉายหนัง ทั้งชาวสามย่านและชาวท่าพระจันทร์ก็จะใส่เสื้อเชียร์มาดูหนังกันตั้งแต่รุ่งสาง หนังเล็กก็จะขึ้นรถส่วนตัวซึ่งพยายามเสาะหากันมา ในสมัยนั้นรถราในถนนก็ยังไม่หนาแน่นนัก เหล่าจุฬาฯและธรรมศาสตร์ก็จะตระเวนไปตามย่านที่สำคัญ ร้องเพลงเชียร์กันอย่างสนุกสนานเป็นการโฆษณาให้คนตื่นตื่นกับการแข่งขันซึ่งก็ได้ผลจริงๆ เพราะตั้งแต่ก่อนเที่ยงจะเริ่มมีผู้คนทยอยกันเข้าสู่สนามศุภชลาศัย มีการหอบเอาอาหารกลางวันเข้าไปทานกันด้วย เพราะถ้าไปซื้ออาหารจันทน์มีหลังคาจะเต็มแน่นไปด้วยกองเชียร์ ดังนั้นจึงต้องรีบ

มาจับจองพื้นที่กัน ยังดีที่ระยะหลังๆ สนามศุภชลาศัยได้สร้างติดต่อกันจนรอบ ทำให้มีที่เข้าชมมากขึ้น แต่กระนั้นก็นั่นแหละ บรรดานิสิตนักศึกษาที่นั่นพอเที่ยงก็จะรีบกลับสถาบันของตน เข้าหอประชุมปลุกใจกัน นักฟุตบอลมาให้คำมั่นสัญญาสร้างบรรยากาศให้ผู้เชียร์สนุกสนานอีกเต็ม เนื่องจากธรรมศาสตร์นั้นอยู่ไกล ดังนั้นการมารวมพลกันก่อนเคลื่อนขบวนก็มักจะเป็นแถวๆ ราชเทวี จัดแถวกันตรงนั้น ส่วนจุฬาฯ ก็จะออกจากบริเวณมหาวิทยาลัย ขบวนเชียร์ในระยะแรกๆ ก็มักจะเป็นการเริ่มต้นด้วยขบวนม้า ธรรมศาสตร์เป็นผู้ริเริ่มเอาช้างมาเข้าขบวนด้วย นิสิตนักศึกษาก็จะไปหัดขี่ม้ากันมาก่อน โดยได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยทหารม้า เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์อีกอย่างหนึ่ง

ขบวนพาเหรดในช่วงแรกๆ เป็นประเภทเดินเข้ามาเป็นแถวๆ มีจำนวนคนหลายๆ นับตั้งแต่ปี ๒๔๙๙ ได้เริ่มมีการพัฒนาขบวนพาเหรด โดยจัดให้ผู้ที่เดินเข้าสนามมีการเดินท่าต่างๆ ซึ่งต้องมีการฝึก

ซ้อมและแต่ละปีก็จะมีขบวนพาเหรดมากขึ้นเรื่อยๆ การเริ่มต้นเดินเข้าสู่สนามศุภชลาศัยจะเริ่มตั้งแต่ ๑๔.๐๐ น. โดยสลับกันว่าปีไหนใครจะเข้าก่อน จุดเด่นของขบวนพาเหรดในระยะนั้นได้แก่ ดรัมเมเยอร์ ซึ่งจะเดินนำหน้าวงดุริยางค์ ทางธรรมศาสตร์มักจะใช้วงดุริยางค์ตำรวจ ทางจุฬาฯ มักจะใช้วงดุริยางค์ทหารเรือ ดรัมเมเยอร์ทั้งสองสถาบันนอกจากจะต้องเฟ้นหาคนสวยๆ แล้วผู้ได้รับการคัดเลือก จะต้องได้รับการฝึกซ้อมอย่างจริงจังเป็นเดือนๆ โดยทั้งตำรวจและทหารเรือฝึกให้อย่างเต็มที่ ต้องเดินนำวงดุริยางค์และสังฆานได้จริงๆ มิใช่เพียงมาเดินให้ดูสวยๆ เท่านั้น แต่ต้องมีฝีมือด้วย จึงคัดเลือกกันอย่างถี่ถ้วน พอเดินเข้าสนามตากล้องทั้งหลายรุมกันจนเดินไม่ได้เลยทีเดียว สำหรับลีดเดอร์นั้นจะเป็นผู้ชายเพื่อให้จังหวะในการเชียร์

แม้จะเริ่มเดินเข้าสนามตั้งแต่บ่ายสองโมงและให้เวลาสถาบันละหนึ่งชั่วโมงเต็ม แต่ปรากฏว่าขบวนพาเหรดมีมากเหลือเกินแต่ละชุดมีลีลาต่างๆ กันไป จึงทำให้เวลามักไม่พอ กระนั้นก็ตามผู้ชมจะได้ชมความแปลกใหม่ในขบวนพาเหรดทุกๆ ปี มีตั้งแต่การเดินแปรขบวนในลักษณะต่างๆ การต่อตัวแบบกายกรรมที่แสดงเป็นรูปต่างๆ เช่น เป็นสะพาน เป็นอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เป็นต้น

ที่ไม่ย่อหย่อนกันคือขบวนล้อการเมือง มีมุมมองที่ต้องเก็บไปคิดอยู่มาก ไม่ได้ทำ

เพียงถือป้ายล้อกันตรงๆ แต่ทำอะไรที่มีความหมายลึกซึ้ง ที่น่าสนใจคือการล้ออเมริกาโดยคณะวิทยาศาสตร์ ทำเป็นจรวดปล่อยดาวเทียม ขบวนล้อการเมืองเลยกลายเป็นขบวนสำคัญของฟุตบอลประเพณีไป ขบวนปิดท้ายของจุฬาที่เรียกเสียงฮือฮาได้ทุกปีเพราะจัดแบบต่างๆ ไม่ซ้ำกันด้วยหัวริเริ่มของชาวสถาปัตย์ จัดเป็นงานวัดบ้างโลกดึกดำบรรพ์บ้าง มีโดโนเสาร์วิ่งกันเพ่นพ่าน ทำเป็นละครสัตว์ก็เคยทำทุกๆ ปี ไม่ซ้ำกัน มีมุขใหม่ๆ มาอวดอยู่เสมอ สร้างกับความสนุกสนานให้กับผู้ชม

ที่น่าตื่นเต้นที่สุดคือ การแปรอักษรบนอัฒจันทร์เชียร์ ระยะเวลาทั้ง สองมหาวิทยาลัยไม่สามารถแปรอักษรอะไรได้เลย ประมาณปี ๒๔๙๘ จุฬา ให้ นิสิตวิเศษ ซึ่งใส่เสื้อสีน้ำเงินนั่งเรียงกันเป็นรูปพระเกี้ยว จนมาถึง พ.ศ. ๒๕๐๐ จุฬา จึงเป็นฝ่ายเริ่มต้นการแปรอักษรบนอัฒจันทร์ มีการเปลี่ยนไปเพียง ๕-๖ แบบเท่านั้น แต่ต่อจากนั้นทั้งจุฬา และธรรมศาสตร์ จึงมีการพัฒนาของการจัดตัวอักษรตั้งแต่แปรอักษรธรรมดาไปสู่การแปรเป็นภาพต่างๆ และจนกระทั่งแปรเป็นภาพเหมือน ที่เป็นจุดเด่นที่สุดได้แก่การจัดเป็นภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถครั้งแรก ในปี ๒๕๐๓ ซึ่งยังใช้แบบหนึ่งต่อหนึ่งซึ่งยากที่สุดในการจัด โดยอาจารย์ชัชวาลย์ ทาสุคนธ์ จากจุฬา เป็นผู้ออกแบบ การแปรอักษรนั้นเป็นคนแรก จากนั้นพัฒนาการจัดตัว

อักษรเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก มีภาพเคลื่อนไหว สีสรรสวยงาม ส่วนการแปรคำพูดต่างๆ กัน ในการแข่งขันแต่ละครั้งจะมีถึงเป็นร้อยแบบ เรียกได้ว่าแปรกันไม่ได้หยุดต่อกันเหมือนเตรียมมาซึ่งความจริงไม่เคยนัดแนะกันเลย น่าดีใจที่การจัดเอเชียนเกมส์ที่อิหร่านถึงขนาดเอาตัวนิสิตจุฬา ไปออกแบบให้ และโอลิมปิกเกมส์ที่ญี่ปุ่นก็ส่งคนมาดูวิธีการของเราเพื่อเอาไปประกอบการจัดทำของเขา นานาภาคภูมิใจฝีมือเยาวชนไทย

มาถึงยุคปัจจุบันอะไรกำลังเกิดขึ้นกับฟุตบอลประเพณี ทำไมเดี๋ยวนี้จึงได้รับความสนใจจากประชาชนน้อยลง นิสิตนักศึกษาเองก็ให้ความร่วมมือน้อย กว่าจะให้คนขึ้นเต็มอัฒจันทร์เชียร์ของทั้งสองมหาวิทยาลัยแทบแย บางปีขึ้นไม่เต็มด้วยซ้ำไป ถึงเวลาที่ชาวจุฬา และชาวธรรมศาสตร์จะต้องส่องกระจกดูตัวเองแล้วว่า **ภาพลักษณ์ของทั้งสองสถาบันในวันบอลประเพณีนี้เป็นอย่างไร** หากมองรอบ ๆ ด้านในการเกิดสภาวะเช่นนี้ มิใช่มีข้อบกพร่องเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ดูด้านการแข่งขันฟุตบอล นักฟุตบอลทั้งสองฝ่ายยังคงเป็นตัวระดับทีมชาติเช่นเดิมแต่การแข่งขันในระยะหลังๆ นี้ดูเหมือนกับจะแข่งเอาเป็นเอาตายกันเลยแท้ไม่ได้ การแข่งขันดุเดือดรุนแรง การแข่งขันเพื่อสมานสามัคคีซึ่งเป็นเป้าหมายเริ่มต้นของการแข่งขันลดน้อยถอยไป

ส่วนในด้านกองเชียร์ เคยตั้งข้อ

สังเกตว่า นิสิตนักศึกษาปัจจุบันดูจะไม่ได้เห็นความสำคัญของคนดู แทนที่จะถือเป็นหน้าที่ในการสรรหาแนวคิดแปลกใหม่มาเสนอผู้ชม กลับมีลักษณะเหมือนจัดให้ผ่านไป การแปรอักษรบนอัฒจันทร์ก็แปลกเดี๋ยวนี้แปรกันไม่กี่ตัวก็หมดแล้ว แต่ได้ข่าวว่าใช้งบประมาณจำนวนมากขึ้น คงเอาไปทุ่มเทกับโค้ชพิเศษ น่าจะถึงเวลาที่ทำให้มีพัฒนาการด้านการแปรอักษรกันบ้าง

สิ่งที่อยากเรียกร้องให้เลิกใช้ในงานฟุตบอลประเพณีคือ การเอา **เครื่องขยายเสียงมาเปิดเสียงดังลั่นเข้าใส่กัน** การใช้เครื่องขยายเสียงนั้นไม่ได้แสดงฝีมืออะไรเลย แถมสร้างความรำคาญให้กับผู้ชมอีก ควรจะเลิกใช้เครื่องขยายเสียงดีกว่า นัดแนะในการแปรอักษรโดยใช้หลักการนัดหมายก็เพียงพอแล้ว

ที่ติดใจมานี้ก็เพื่อต้องการให้น้องๆ ได้ปรับปรุงสิ่งที่ยังเป็นข้อบกพร่องให้ดีขึ้น ได้เห็นการเปลี่ยนแปลงผ่านนานจึงเปรียบเทียบกันได้ น้องๆ ทั้งจุฬา ธรรมศาสตร์ก็ได้ทำสิ่งที่ดีๆ เอาไว้มาก แต่เรื่องที่ดีคงไม่ต้องมาสรรเสริญกัน ด้วยความรักและหวังดีจึงกล้าต่อตรงไปตรงมา ไม่ต้องการให้เสียกำลังใจในการทำงาน แต่ต้องการให้เห็นมุมมองอื่นๆ ที่น้องๆ อาจยังไม่ได้มอง สถาบันทั้งสองนี้ได้ผลิตมันสมองมารับใช้ประเทศชาติตลอดมา น้องๆ ก็จะเป็นคนรุ่นใหม่ที่ต้องก้าวเข้ามาแทนที่ๆ จึงอยากเสริมให้น้องๆ เกิดพลังในการสรรหาสิ่งแปลกใหม่ นำเสนอประชาชนเพื่อแสดงถึงควาสามัคคี และเป็นการให้สัญญาแก่ประชาชนถึงความพร้อมของพวกเราในการออกไปรับใช้ประเทศชาติด้วย

ผศ. ดร.สุรพล สุดารา

อดีตประธานเชียร์จุฬา พ.ศ. ๒๕๐๓

หัวหน้าภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล จุฬา